

ОГІЄНКОВІ АФОРИЗМИ І СЕНТЕНЦІЇ

I. Християнство — віра радісна

1. Світ — твір Божий, тому що він світлий і радісний.
2. Наш Бог — Бог любови.
3. Де любов, там і Бог, а де Бог, там і щастя.
4. ... Біблія ж — найсвятіша книга світу, і вона навчає конче говорити мовою своєї нації.
5. Рідна мова й рідна віра — ... двоєдина неподільна істота.
6. Поезія — то Божа мова.
7. Тільки та людина повновартісна, яка виховує національного й духа святого, цебто й свою душу.
8. Нема мов великих і малих, — усі вони дар Духа Святого для людини.

II. Про наші чесноти і провини. Людина кожна — то перлина.

Рідна мова — свята мова

9. Безвір'я розкладає людину і губить її.
10. Безнадія нищить людину.
11. Безвірного народу ніхто не шанує, як джерело руїни й неспокою.
12. Совість — Око Боже в людині.
13. Совість — головна ознака християнської культури.
14. ... Щастя — то спокій. А де спокій — там Бог, а де Бог — там сила й достаток.
15. Кожне серце стає без любові черствим, як земля без води.
16. Немає більшої любові до народу свого, як душу покласти за нього.
17. Люби усе своє рідне українське, і будеш щасливий у цьому світі, і спасений у Бога!
18. Своїх Пророків свої побивають камінням.
19. Любов — двигун праці.
20. Любити треба за доброту, а не за красу.
21. ... Роботу Господню треба робити дбайливо, тільки чистими руками.
22. Любити — то служити.
23. Найбільший Божий дар — свобода.
24. Хто любить свій народ, той йому служить.
25. Блажен, хто жертву вміє нести за Рідний Край свій, за народ.
26. Національно сильний характер виробляється тільки глибокою, систематичною і послідовною національною освітою.
27. Праця шпирта, безперервна праця — коваль твоєї будучини.
28. Треба мати наукову совість і називати речі своїми іменами.
29. Зрозуміти — це простити.
30. Уміє прощати — в цьому висота служби ближньому.
31. Незгода — ... наша історична недуга.
32. Хто не любить скотини, той і людини любити не буде.
33. Мовне винародовлення завжди приводить до морального каліцтва.

34. Ми створили культ Шевченка, але не створили культ його мови.
35. Хто по-українськи не говорить, той руйнує свою українську націю.
36. Людина без рідної мови — ... людина без душі!
37. Рідна мова — ... це вищий вияв християнської моралі.
38. Згода й об'єднання — державні чесноти.
39. Обман — основа комунізму.
40. Комуністи... творять своєю лженаукою ... людей порожніх, — без любові серця, без Божої душі і без живої совісті.
41. Наша слава — в минулому невмируща і вона нам спасіння в сучасному!
42. Робімо так, щоб іновірці про нас сказали: «Бог у них!».

III. За соборність мови, народу, церкви. Служити народові — то служити Богові

43. Прикладами національного патріотизму переповнена вся Біблія, і вона нас навчає того самого, — українського патріотизму.
44. Служба народові — ... головна підвалина науки Христової.
45. Національна церква — найбільший дар Святого Духа.
46. Відберіть Церкву від нашого народу — і він перестане бути українським.
47. Я злився із своїм народом. Його рани — мої рани, його болі — мої болі.
48. Українська мова в Церкві — це найбільший дар Духа Святого.
49. Церква, що нехтує рідною мовою, копає яму найперше сама собі.
50. Віра й Церква — найперша національна ознака всього народу.
51. Церква для людини — животворяще сонце.
52. ... Не можна Христової науки приносити в жертву вузького націоналізму, а то й шовінізму.
53. В Російській Церкві — панує буква і обрядовість, в Українській — животворящий дух і зміст.
54. Дух [Римо]-Католицтва — інтернаціональний...
55. Греко-католики — це ж наші браття, тільки належать до іншої Церкви.
56. Церква — основа культури літературної мови!
57. Національна освіта — головна основа нашого світогляду.
58. Стан літературної мови — то ступінь розвою народу.
59. Літературна мова — головний двигун культури Народу...
60. Літературна мова — [це той] ... найміцніший цемент, що з'єднає етнографічну масу у свідому націю.
61. Для одного народу — одна літературна мова й вимова, один напис! Це — цемент соборності нації.
62. Для одного українського народу — одна соборна Українська Держава.
63. Народ без своєї окремої Церкви — народ без душі, народ мертвий, печаткою нації не означений (на денаціоналізацію призначений).
64. Мої пісні — молитви серця.
65. «Слово [о полку Ігоревім]» — це твір українського духа, це плач за могутньою державою українського серця.

66. Хмельниччина — наша найбільша школа Бою за Державність.
67. Крути — вічний приклад любови до свого народу.
68. Церква — душа народу, а мова Церкви — ключ до душі.
69. Творімо українську культуру всіма силами нації!
70. Сила нації — в силі її культури!
71. Шевченко перестав бути поетом однієї доби, він наш повсякчасний провідник!
72. Національна еліта — найбільший скарб всенародній.
73. Служба Богові через служіння народів — то найтрудніша служба.
74. Праця для народу — завжди тяжкий хрест.
75. Не нарікайте на свою долю: без жертв великих щастя не приходить.
76. А Київ же — серце України, її Єрусалим, її Сіон.
77. Коли ти українець, а української мови не знаєш, ти українець мертвий.
78. Смерть мови — то смерть і нації.
79. Мова народу ніколи не вмирає.
80. Віддай ... народові все! Віддай йому душу, віддай йому серце, а найголовніше — відповідай за нього.
81. Національна еліта — ... найбільший скарб всенародній.
82. Український народе! ... Чого не заглянеш критично у власную душу?
83. Живімо в єднанні!
84. Христос Воскрес, — воскресне й український народ!
85. О зглянься над нами, наш Боже, й народу соборність подай!

IV. Бережім все своє рідне, українське!..

86. Шанування традицій — це характер українця.
87. Чиєю мовою говориш, того й душу носиш.
88. ... Рідна мова українська віддавна стала в нас засобом національного воскресення.
89. Безмовний українець — це порожній оріх!
90. У кожного народу в його живій мові ховається найсвятіше: його Віра, його серце, його душа, його культура, його філософія.
91. Усі помолімося за Тараса Шевченка...
92. Люби усе своє рідне українське, і будеш щасливим у цьому житті!
93. Треба бути рідним сином Батьківщини, де б ти не жив.
94. Подай нам усім долю щасливу, бережи Український Народ від біди та недолі, й пошли йому Святу Свою єдність в думках та в ділах.

(За книгою: Огієнкові афоризми і сентенції. До 115-річчя від дня народження Митрополита Іларіона (Огієнка) / Упорядк., вст. стаття і покажчик Зиновія Тіменика. — Львів: Ін-т народознавства НАН України, 1996. — 96 с.)